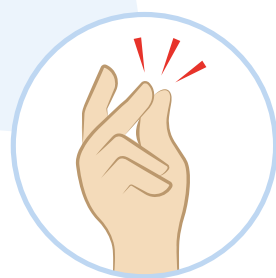
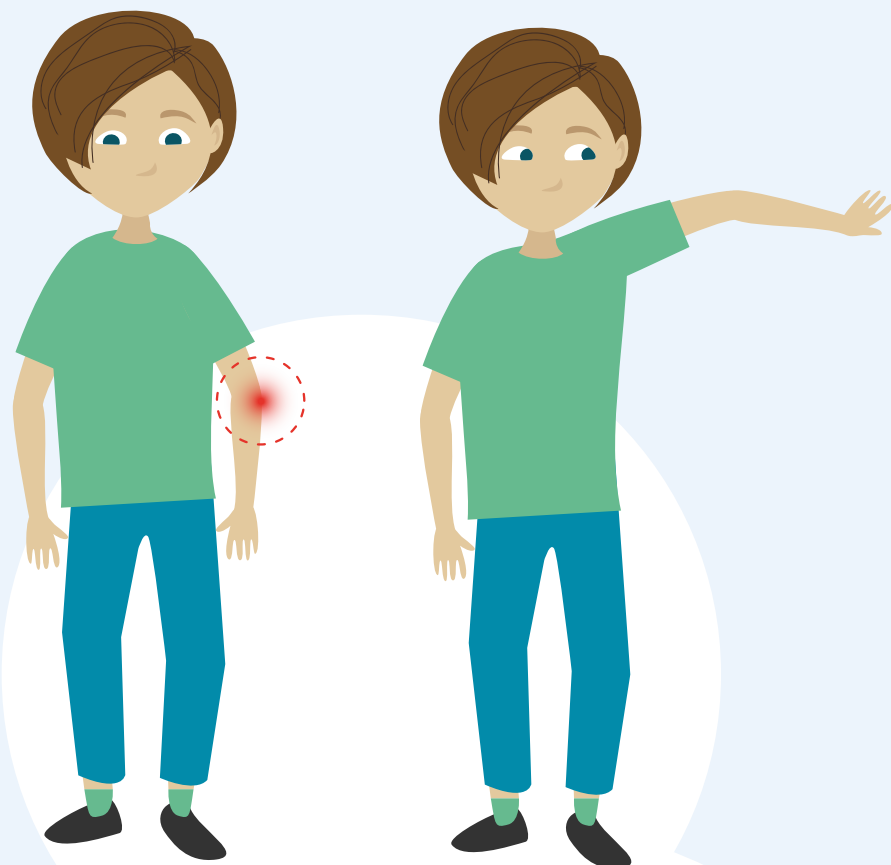

Hva er Tourettes syndrom?

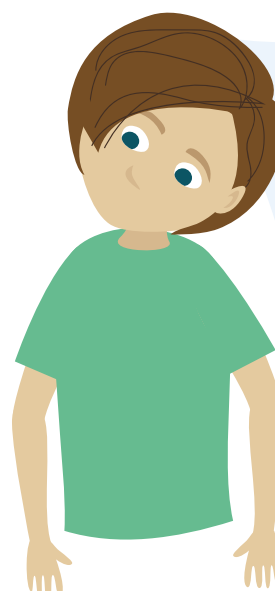
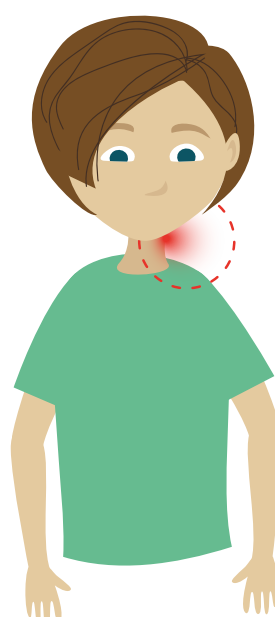
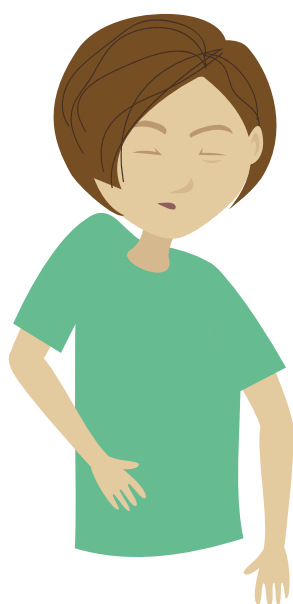
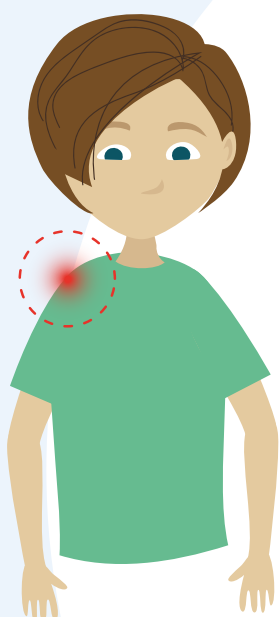
Tourettes syndrom er en nevrobiologisk utviklingstilstand som kjennetegnes ved ufrivillige muskelbevegelser og lyder, som kalles tics. Tics kan være enkle eller sammensatte og kan variere over tid. Hovedområdene under viser eksempler på tics.

Motoriske tics - ufrivillige bevegelser

Motoriske tics kan komme overalt på kroppen

- Vise finger
- Vri hånden/knipse
- Bevegelse og stramming av rumpe/lår/ben
- Krølle tær
- Ta på øyet

Vokale tics - ufrivillige lyder

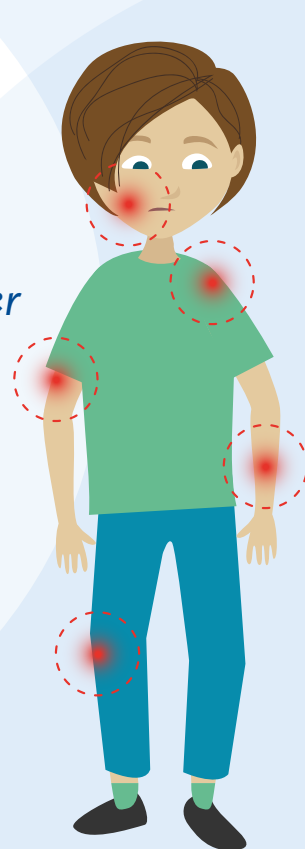

Tics

Forvarsel før tics

*Mange kjenner en spesiell/
ubehagelig følelse før tics kommer*

- Kiling/kløe
- Prikking/stikking
- Følelse av at man bare «må»

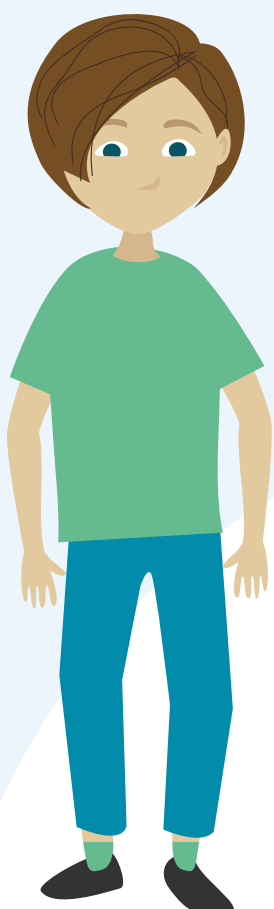

Tics

- Kan være enkle, sammensatte, motoriske, vokale, usynlige for andre
- Varierer over tid

Etter tics
• Ubehaget letter

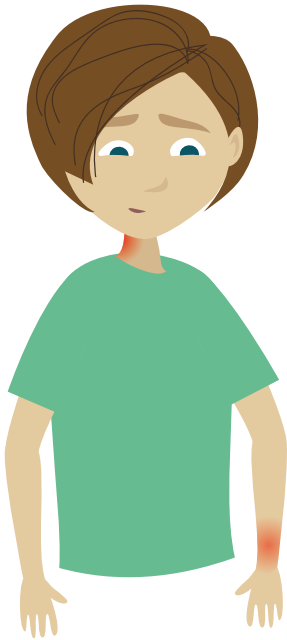

Tics som ikke andre ser

- Krølle tærne
- Stramme muskler i mage, rumpe, lår, o.l.
- Rulle med magen
- Pustetics
- Bite seg i tungen/kinn

Vanlige ledsagende utfordringer

Hovedområdene under viser eksempler på ledsagende utfordringer man kan ha:

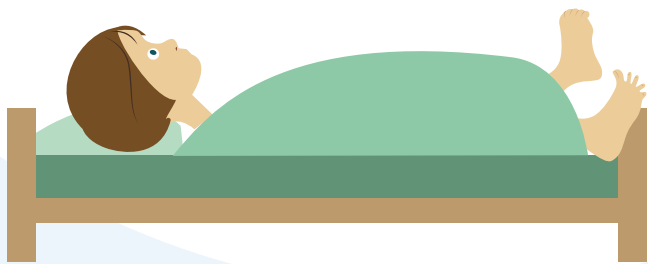

Smerter

- Vondt i muskler og ledd
- Hodepine og nakkesmerter
- Sår/skader

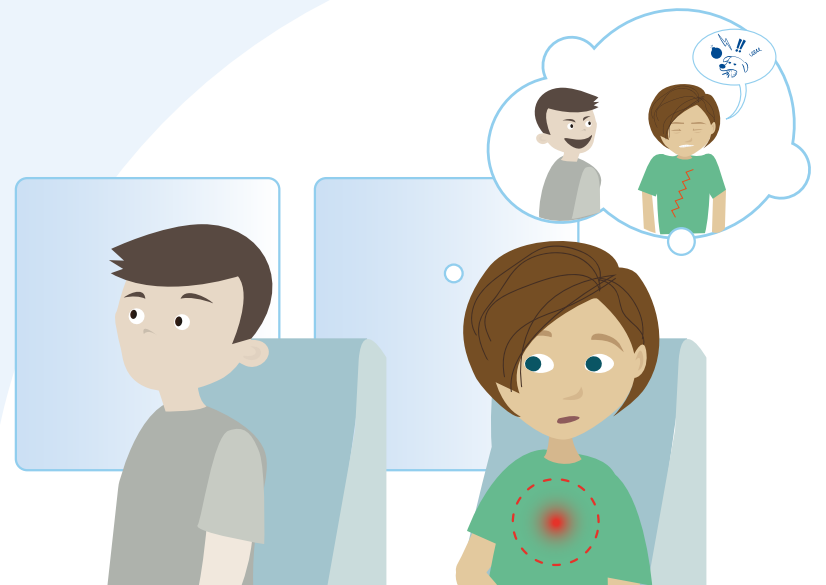
Søvnvansker

- Vansker med å sovne på kvelden
- Tics under søvn
- Våkner ofte i løpet av natten

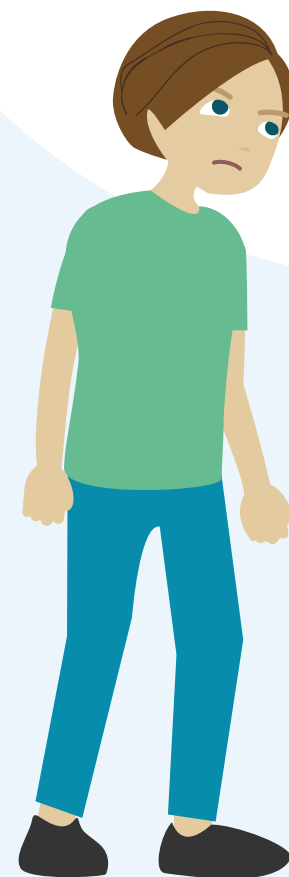
Sliten/trøtt

- Av å ha tics
- Av å holde tilbake tics
- Etter skolen

Reaksjoner fra andre

- Bli lagt merke til
- Kommentarer/spørsmål
- Tilsnakk når det kommer tics

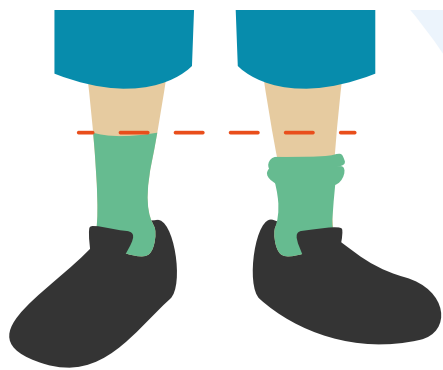
Sensorisk overfølsomhet

- Kan reagere på lys, lyd, lukt, smak og konsistens
- Taktil/berøring
- Kan reagere på farger og mønster

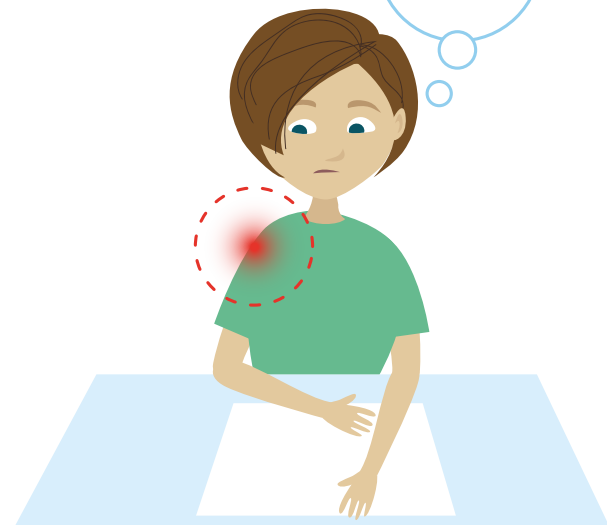
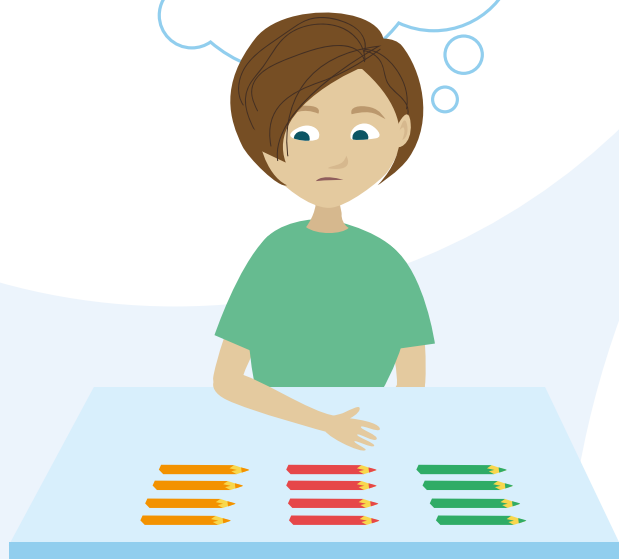

Tvang

- «Må bare» gjøre ting
- Plagsomme tanker kommer tilbake gang på gang
- Telling
- System/mønster
- Ting må kjennes rett

1-2-3-4 ... 1-2-3-4 ...
1-2-3-4 ...

Læring og konsentrasjon kan påvirkes

- Fokus på tics krever oppmerksomhet
- Å ha tics
- Undertrykke/holde tilbake tics
- Kamuflere tics
- Vanskelig å konsentrere seg
- Kan oppleve uro i kroppen
- Kan også ha ADHD

Svingninger i følelser

- Kan fort bli trist og lei seg
- Kan fort bli glad
- Kan fort bli sint

